

Λόγος στήν παρουσία τοῦ Κυρίου, καί γιά τή συντέλεια τοῦ κόσμου, καί στήν παρουσία τοῦ Ἐπιχρίστου

Πῶς ἐγώ ὁ ἐλάχιστος καί ἁμαρτωλός Ἐφραΐμ καί γεμάτος παραπτώματα, θά μπορέσω νά διηγηθῶ αὐτά πού εἶναι πάνω ἀπό τή δύναμή μου; Ἄλλά ἐπειδή ὁ Σωτήρας μας, χάρις στή δική του εὐσπλαχνία, δίδαξε τή σοφία στούς ἄγραμμάτους καί μ' αὐτούς φωτίσε τούς πιστούς πού βρίσκονται σέ ὅλο τόν κόσμο, θά ἐνισχύσει πλούσια καί τή δική μου γλώσσα γιά νά ἔρθει ὠφέλεια καί οἰκοδομή καί σ' ἐμένα πού μιλῶ, καί σέ ὅλους τούς ἄκροατές μου. Θά μιλήσω μάλιστα μέ πόνο καί θά πῶ μέ στεναγμούς γιά τή συντέλεια τοῦ παρόντος κόσμου καί γιά τόν ἀδιάντροπο καί φοβερό Δράκοντα, πού πρόκειται νά ταράξει ὅλη τήν οἰκουμένη, καί νά βάλει μέσα στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων δειλία καί ἀμέλεια καί φοβερή ἀπιστία, καί νά

Λόγος εἰς τήν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, καί περὶ συντελείας τοῦ κόσμου, καί εἰς τήν παρουσίαν τοῦ Ἐπιχρίστου

Πῶς ἐγώ ὁ ἐλάχιστος καί ἁμαρτωλός Ἐφραΐμ, καί μεστός πλημμελημάτων, δυνήσομαι ἐξειπεῖν τὰ ὑπέρ τήν ἐμήν δύναμιν; Ἄλλ' ἐπειδή ὁ Σωτήρ ἰδίᾳ εὐσπλαγγνία τούς ἄγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξε καί δι' αὐτῶν τούς πανταχῆ πιστούς κατεφώτισε, καί ἡμῶν ἀφθόνως τήν γλῶτταν τρανώσει πρὸς ὠφέλειαν καί οἰκοδομήν καί ἐμοὶ τῷ λέγοντι καί πᾶσιν ἄκροαταῖς. Λαλήσω δὲ ἐν ὀδύνας καί εἶπω ἐν στεναγμοῖς περὶ τοῦ ἐνεστῶτος κόσμου τῆς συντελείας καί περὶ τοῦ ἀναιδεστάτου καί δεινοῦ Δράκοντος, τοῦ μέλλοντος ταράσσειν πᾶσαν τήν ὑπ' οὐρανὸν καί ἐμβαλεῖν δειλίαν καί ὀλιγωρίαν καί δεινὴν ἀπιστίαν ἐν καρδίαις

κάνει θαύματα καὶ τερατουργίες καὶ φοβερὰ φαινόμενα, ὥστε, ἂν μπορέσει, νὰ πλανήσει ἀκόμη καὶ τοὺς ἐκλεκτούς¹, καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ ὅλους μὲ τὰ ψεύτικα θαύματα καὶ τίς φανταστικές τερατουργίες πού θά γίνουν ἀπ' αὐτόν. Διότι μὲ παραχώρηση τοῦ ἁγίου Θεοῦ θά λάβει ἐξουσία νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν κόσμον, διότι πλήθυνε ἡ ἀσέβεια τοῦ κόσμου, καὶ παντοῦ θά προξενεῖ κάθε λογῆς συμφορές. Καὶ γι' αὐτό ὁ ἄχραντος Δεσπότης παραχώρησε νὰ πειρασθεῖ ὁ κόσμος μὲ πνεῦμα πλάνης, ἐξαιτίας τῆς ἀσέβειας τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ ἔτσι ἤθελαν οἱ ἄνθρωποι, νὰ ἀποστατήσουν δηλαδή ἀπὸ τὸν Θεό καὶ νὰ ἀγαπήσουν τὸν Πονηρό.

Μεγάλος ἀγώνας, ἀδελφοί, θά ὑπάρχει ἐκείνους τοὺς καιροὺς, κυρίως γιὰ τοὺς πιστοὺς· ὅταν θά πραγματοποιοῦνται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Δράκοντα θαύματα καὶ τερατουργίες μὲ πολλή δύναμη· ὅταν ἐπίσης θά παρουσιάζει τὸν ἑαυτό του, σάν θεό, μὲ φοβερές φαντασίες, νὰ πετᾷ στὸν ἀέρα, καὶ ὅλους τοὺς δαίμονες νὰ εἶναι ψηλά στὸν ἀέρα, σάν ἄγγελοι, μπροστὰ στὸν τύραννο· διότι θά κραυγάζει μὲ δύναμη, ἀλλάζοντας μορφές, προξενώντας ἀμέτρητο φόβο σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τότε, ἀδελφοί, ποιὸς ἄραγε θά βρεθεῖ νὰ εἶναι ὀχυρωμένος μὲ τεῖχος καὶ νὰ μένει ἀσάλευτος, ἔχοντας στήν ψυχὴ του τὴν ἀπόδει-

1. Πρβλ. Ματθ. 24, 24.

ἀνθρώπων, καὶ ποιεῖν τέρατα καὶ σημεῖα καὶ φόβητρα, ὥστε, εἰ δυνηθῆ, πλανῆσαι καὶ τοὺς ἐκλεκτούς, καὶ πάντας ἀπατήσαι ἐν ψευδέσι σημείοις καὶ τεράτων φαντασμοῖς ὑπ' αὐτοῦ γινομένοις. Κατὰ συγχώρησιν γὰρ Θεοῦ τοῦ ἁγίου, λαμβάνει ἐξουσίαν τοῦ ἀπατήσαι τὸν κόσμον, διότι ἐπληθύνθη ἡ ἀσέβεια τοῦ κόσμου καὶ πανταχοῦ παντοῖα δεινὰ κατεργάζεται. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄχραντος Δεσπότης πνεύματι πλανήσεως πειρασθῆναι τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν συνεχώρησεν, ἐπειδὴ οὕτως ἤθελον οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀποστῆναι Θεοῦ καὶ φιλεῖν τὸν Πονηρόν.

Μέγας ἀγών, ἀδελφοί, ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις, μάλιστα τοῖς πιστοῖς· ὅταν ἐπιτελῶνται σημεῖα καὶ τέρατα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δράκοντος ἐν πολλῇ ἐξουσίᾳ· ὅταν πάλιν δεικνύῃ ἑαυτόν, ὥσπερ θεόν, ἐν φαντάσμασι φοβεροῖς ἐν τῷ ἀέρι ἱπτάμενον καὶ πάντας τοὺς δαίμονας ἐν τῷ ἀέρι ἐπηρμένους, ὥσπερ ἀγγέλους, ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου· βοᾷ γὰρ ἐν ἰσχύϊ, ἀλλάσσειν τὰς μορφάς, ἐκφοβῶν ἀμέτρως ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους.

Τότε, ἀδελφοί, τίς ἄρα εὐρεθῆ τετειχισμένος καὶ μένων ἀσάλευτος, ἔχων

ξη, δηλαδή τήν ἁγία παρουσία τοῦ μονογενῆ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ μας, ὅταν θά δεῖ ἐκεῖνη τήν ἀπερίγραπτη θλίψη νά ἀπλώνεται παντοῦ σέ κάθε ψυχή, καί νά μὴν ἔχει ἐντελῶς ἀπό πουθενά παρηγοριά, οὔτε ἐπίσης ἀνακούφιση, στή στεριά καί στή θάλασσα; "Ὅταν θά δεῖ ὀλόκληρο τόν κόσμο νά ταραζέται, καί νά φεύγει ὁ καθένας νά κρυφθεῖ στά βουνά, καί ἄλλους νά πεθαίνουν ἀπό πείνα, ἄλλους ἐπίσης νά λειώνουν σάν τό κερι, ἀπό φοβερή δίψα, καί νά μὴν ὑπάρχει ἐκεῖνος πού θά τούς σπλαχνισθεῖ; "Ὅταν θά δεῖ ὄλα τά πρόσωπα νά χύνουν δάκρυα, καί νά ρωτοῦν μέ πόθο, ἂν ὑπάρχει ἐπάνω στή γῆ λόγος Θεοῦ; Καί θά ἀκούσει, ὅτι δέν ὑπάρχει πουθενά. Ποιός λοιπόν θά ἀντέξει ἐκεῖνες τίς μέρες; Καί ποιός θά ὑπομείνει τήν ἀβάσταχτη θλίψη, ὅταν θά δεῖ τήν ταραχή τῶν λαῶν πού ἔρχονται ἀπό τά πέρατα τῆς γῆς γιά νά δοῦν τόν τύραννο, καί πολλούς νά προσκυνοῦν μπροστά στόν τύραννο, κραυγάζοντας μέ τρόμο ὅτι «Ἐσύ εἶσαι ὁ σωτήρας μας»; Ἡ θάλασσα θά ταραχθεῖ καί ἡ γῆ θά ξεραθεῖ, οἱ οὐρανοί δέ θά βρέξουν, τά φυτά θά μαραθοῦν, καί ὄλοι ὅσοι εἶναι στά ἀνατολικά τῆς γῆς θά φύγουν στά δυτικά, ἀπό τόν πολύ φόβο· καί ἐπίσης, ὅσοι εἶναι στά δυτικά θά φύγουν στά ἀνατολικά, μέ τρόμο. Καί τότε, ἀφοῦ ὁ ἀδιάντροπος λάβει τήν ἐξουσία, θά στείλει τούς δαίμονες σέ ὄλα τά πέρατα, γιά νά κηρύξουν μέ παρρησία ὅτι «Ἐμφανίσθηκε μέγᾶλος βασιλιάς μέ δόξα· ἐλάτε νά τόν δεῖτε».

τὸ τεκμήριον ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τήν ἁγίαν παρουσίαν, ὅταν ἴδη ἐκεῖνην τήν θλίψιν τήν ἀμύθητον γινομένην πανταχοῦ ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν μὴ ἔχουσαν τελείως ποθὲν παραμυθίαν, οὔτε πάλιν ἄνεσιν, ἐν γῇ καί θαλάσῃ; "Ὅταν ἴδη τόν σύμπαντα κόσμον ταρασσόμενον, καί φεύγη ἕκαστος ἐν ὄρεσι κρυβῆναι, τοὺς μὲν λιμῶ θνήσκοντας, τοὺς δὲ ἐν δίψῃ δεινῇ τηκόμενους, ὡσεὶ κηρόν, καί οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν; "Ὅταν ἴδη ἅπαντα τά πρόσωπα δακρύνοντα καί πόθῳ ἐρωτῶντας, μήποτε ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς; Καί ἀκούη, οὐδαμοῦ. Τίς ἄρα βαστάσει τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας; Τίς δὲ ὑπομείνη τήν θλίψιν τήν ἀφόρητον, ὅταν ἴδη σύγχυσιν τῶν λαῶν ἐρχομένων ἀπὸ περάτων τῆς γῆς εἰς θέαν τοῦ τυράννου, καί πολλοὺς προσκυνοῦντας ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου, κράζοντας μετὰ τρόμου ὅτι σὺ εἶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν; Θάλασσα ταρασσεται καί ἡ γῆ ξηραίνεται, οὐρανοὶ οὐ βρέχουσι, τά φυτά μαραίνονται, ἅπαντες δὲ οἱ ὄντες ἐπὶ γῆς ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς φεύγουσιν ἐκ τῆς πολλῆς δειλίας· καί πάλιν δὲ οἱ ὄντες ἐπὶ δυσμῶν ἡλίου ἐπὶ τὴν ἀνατολήν φεύγουσι μετὰ τρόμου. Λαβῶν δὲ ὁ ἀναιδὴς τότε τὴν ἐξουσίαν, δαίμονας ἀποστελεῖ εἰς πάντα τά πέρατα, ὥστε κηρύξαι παρρησίᾳ ὅτι βασιλεὺς μέγας ἐφάνη μετὰ δόξης· δεῦτε καί θεάσασθε αὐτόν.

Ποιός λοιπόν θά ἔχει τόσο ισχυρή ψυχή, ὥστε νά σηκώσει μέ γενναιότητα ὄλα τὰ σκάνδαλα; Ποιός λοιπόν θά εἶναι, ὅπως εἶπα προηγουμένως, τόσο δυνατός ἄνθρωπος, ὥστε νά τόν μακαρίσουν ὄλοι οἱ Ἄγγελοι; Διότι ἐγώ, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι καί τέλειοι, φοβήθηκα ἀπό αὐτή τήν ἀνάμνηση τοῦ Δράκοντα, ἀναλογιζόμενος τή θλίψη πού πρόκειται νά συμβεῖ στούς ἀνθρώπους, ἐκείνους τούς καιρούς, καί ἐπίσης πόσο αὐτός ὁ Δράκοντας θά εἶναι ἀχρεῖος καί σκληρός γιά τό ἀνθρώπινο γένος, καί περισσότερο ἄγριος θά γίνει γιά τούς πιστούς πού ἔχουν τή δύναμη νά νικήσουν τίς φανταστικές τερατουργίες του. Διότι θά ὑπάρχουν πολλοί τότε πού θά φανοῦν εὐ-ἀρεστοί στόν Θεό, καί πού θά μπορέσουν νά σωθοῦν στά βουνά καί στούς ἔρημους τόπους, μέ πολλές δεήσεις καί μέ ἀβάσταχτους θρή-νους. Διότι ὁ ἅγιος Θεός βλέποντάς τους νά εἶναι μέσα σέ τόσο ἀπε-ρίγραπτο θρήνο καί σέ τόσο ἀληθινή πίστη, θά ἐκδηλώσει σ' αὐτούς τήν εὐσπλαχνία του, ὡς φιλόστοργος πατέρας, καί θά τούς διαφυλά-ξει ἐκεῖ ὅπου ἔχουν κρυφθεῖ. Καί διότι ὁ ἀχρειότατος Δράκοντας δέ θά σταματήσει νά ἀναζητᾶ τούς πιστούς στή στεριά καί στή θάλασσα, μέ τήν ἰδέα ὅτι ἔγινε πιά βασιλιάς ἐπάνω στή γῆ καί ὄλους τούς ἔχει ὑποτάξει. Καί νομίζει ὁ ἄθλιος ὅτι θά ἀντισταθεῖ ἐκείνη τή φοβερή ὥρα, ὅταν θά ἔρθει ὁ Κύριος ἀπό τούς οὐρανοῦς, ἐπειδή δέ γνωρίζει ὁ ἄθλιος τήν ἀδυναμία του καί τήν ὑπερηφάνειά του, ἐξαιτίας τῆς

Τίς ἄρα ἔχων οὕτως ψυχὴν ἀδαμαντίνην, ὥστε φέρειν γενναίως ἅπαντα τὰ σκάνδαλα; Τίς ἄρα ἐστὶν οὕτως, ὡς προεῖπον, ἄνθρωπος, ἵνα πάντες Ἄγγελοι μακαρίσωσιν αὐτόν; Ἐγὼ γάρ, ἀδελφοί φιλόχριστοι καί τέλειοι, ἐπτοήθη ἐξ αὐτῆς τῆς μνήμης τοῦ Δράκοντος, μελετῶν εἰς ἑαυτὸν τὴν θλίψιν τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις, καὶ ποταπὸς δὲ οὗτος ὁ Δράκων εὐρίσκεται μιὰρός, ἀπότομος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, πλεῖον δὲ ἀγίοις πικρότερος γίνεται, τοῖς δυναμένοις νικᾶν τὰ αὐτοῦ φαντάσματα. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ εὐρισκόμενοι τότε εὐάρεστοι τῷ Θεῷ, δυνάμενοι σωθῆναι ἐν ὄρεσι καὶ ἐν ἐρήμοις τόποις, ἐν πολλαῖς δεήσεσι καὶ κλαυθμοῖς ἀφορήτοις. Ὁ γὰρ ἅγιος Θεὸς θεωρῶν αὐτοὺς οὕτως ἐν κλαυθμῷ ἀμυθῆτῳ καὶ πίστει εἰλικρινεῖ, σπλαγχνίζεται ἐπ' αὐτούς, ὡς πατὴρ φιλόστοργος, καὶ διατηρεῖ αὐτούς, ἔνθα ἀπεκρύβησαν. Καὶ γὰρ ὁ παμμίαιρος οὐ παύεται ἐκζητῶν τοὺς ἀγίους ἐν τε γῆ καὶ θαλάσῃ, λογιζόμενος ὅτι ἐβασίλευσε τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντας ὑποτάσσει. Καὶ νομίζει ὁ ἄθλιος ἀντιστῆναι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐκ τῶν οὐρανῶν, μὴ εἰδῶς ὁ ἄθλιος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ ὑπερηφα-

ὁποίας ἔπεσε. Παρόλα αὐτά ὅμως ταράζει τή γῆ καί φοβερίζει τά σύμπαντα μέ τά ψεύτικα μαγικά θαύματά του.

Δέ θά ὑπάρχει ἐκεῖνο τόν καιρό, ὅταν θά ἔρθει ὁ Δράκοντας, ἀνακούφιση ἐπάνω στή γῆ, ἀλλά μεγάλη θλίψη, ταραχή καί σύγχυση, θάνατοι καί πείνες σέ ὅλο τόν κόσμο· διότι ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας μέ τό θεϊκό του στόμα εἶπε, ὅτι τέτοια δέν ἔχουν συμβεῖ ἀπό τήν ἀρχή τῆς δημιουργίας². Ἐμεῖς ὅμως οἱ ἁμαρτωλοί, πῶς θά συμπεράνουμε τό ὑπέρμετρο ἀλλά καί τό ἀπερίγραπτο αὐτῆς τῆς θλίψης, ὅταν ὁ Θεός ἔτσι τήν χαρακτήρισε; Λοιπόν, ἄς προσηλώσει ὁ καθένας τό νοῦ του μέ ἀκρίβεια στίς ἅγιες λέξεις τοῦ Κυρίου καί Σωτήρα μας· πῶς ἐξαιτίας τῆς δυσκολίας καί τῆς ὑπερβολικῆς θλίψης θά λιγοστεύσει τίς μέρες τῆς θλίψης³, χάρη στήν εὐσπλαχνία του, παροτρύνοντάς μας καί λέγοντας· «Νά προσεύχεσθε, νά μή συμβεῖ ἡ φυγή σας χειμῶνα ἢ μέρα Σάββατο»⁴. Καί ἐπίσης· «Νά ἀγρυπνεῖτε πάντοτε, προσευχόμενοι ἀδιάκοπα, γιά νά ἀξιωθεῖτε νά ἀποφύγετε τή θλίψη καί νά σταθεῖτε μπροστά στόν Θεό⁵· διότι ὁ καιρός πλησιάζει»⁶. Καί ὅμως ὅλοι ἐπιμένουμε σ' αὐτή τήν κακία, καί δέν πιστεύουμε. Ἄς παρακαλέσουμε ἀδιάκοπα μέ δάκρυα καί προσευχές, πέ-

2. Πρβλ. Μαρκ. 13, 19.

3. Πρβλ. Ματθ. 24, 22.

4. Ματθ. 24, 20.

5. Λουκ. 21, 36.

6. Πρβλ. Ἀποκ. 22, 10.

νίαν, δι' ἣν καί ἐξέπεσεν. Ὅμως ταράσσει τήν γῆν, ἐκφοβεῖ τά σύμπαντα ἐν ψευδέσι σημείοις μαγικοῖς.

Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Δράκων, ἄνεσις ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλά θλίψις μεγάλη, ταραχή καί σύγχυσις, θάνατοι καί λιμοὶ εἰς πάντα τά πέ-
ρατα· αὐτὸς γάρ ὁ Κύριος ἡμῶν θείῳ στόματι ἔφη, ὅτι τοιαῦτα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ πῶς εἰκάσομεν αὐτῆς τὸ ὑπέρμετρον, ἀλλά καί ἀνεκφραστον, οὕτως τοῦ Θεοῦ αὐτὴν ὀνομάσαντος; Στησάτω δὲ ἕκαστος τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐν λέξεσιν ἁγίαις τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος· πῶς διὰ τὴν ἀνάγκην καί θλίψιν τὴν ὑπέρογκον κολοβοῖ τὰς ἡμέρας τῆς θλίψεως, τῇ αὐτοῦ εὐσπλαχνία, παραινῶν ἡμῖν καί λέγων· προσεύχεσθε, ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγή ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ σαββάτω. Καί πάλιν· ἀγρυπνεῖτε πάντοτε, δεόμενοι συνεχῶς, ἵνα γένησθε ἄξιοι ἐκφυγεῖν τῆς θλίψεως καί σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. Καί ἐν ταύτῃ τῇ κακίᾳ στήκομεν πάντες, καί οὐ πιστεύομεν. Δεηθῶμεν συνεχῶς ἐν δάκρυσιν καί προσευχαῖς, νυκτὸς καί

φτοντας γονατιστοί μπροστά στον Θεό νύχτα και μέρα, για να σωθούμε οί άμαρτωλοί.

“Οποιος έχει δάκρυα και κατάνυξη, ἄς παρακαλέσει τόν Κύριο, για να γλυτώσουμε από τή θλίψη πού πρόκειται να ἔρθει ἐπάνω στή γῆ⁷. ὥστε οὔτε τό ἴδιο τό θηρίο⁸ να δεῖ ἐντελῶς, οὔτε ἐπίσης να ἀκούσει τά φοβερά πράγματα. Διότι θά ἔρθουν ἐπάνω στή γῆ, στους διάφορους τόπους, πείνες, σεισμοί⁹ και διάφοροι θάνατοι. Θά πρέπει να ἔχει γενναία ψυχή αὐτός πού θά μπορέσει να διατηρήσει τή ζωή του ἀνάμεσα στά σκάνδαλα. Διότι, ἄν βρεθεῖ ὁ ἄνθρωπος να ἀμελεῖ ἔστω και λίγο, εὐκολα κυριεύεται και αἰχμαλωτίζεται από τά θαύματα τοῦ πονηροῦ και ἀπατηλοῦ Δράκοντα. Και ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος παρουσιάζεται να εἶναι τή μέρα τῆς κρίσης ἀσυγχώρητος· διότι τό βλέπει και ὁ ἴδιος, ὅτι πίστευσε στον τύραννο μέ τή θέλησή του.

Ἔχουμε ἀνάγκη, ἀγαπητοί, από πολλές προσευχές και από πολλά δάκρυα, για να βρεθεῖ κάποιος από μᾶς σταθερός στους πειρασμούς. Διότι θά εἶναι πολλές οἱ φανταστικές τερατουργίες τοῦ θηρίου πού θά συμβοῦν· ἐπειδή δηλαδή εἶναι θεομάχος, θέλει να ἀπολεσθοῦν ὅλοι. Διότι μεταχειρίζεται ὁ τύραννος τέτοιον τρόπο, για να ἔχουν ὅλοι τή σφραγίδα τοῦ θηρίου, ὅταν θά ἔρθει στήν ἐποχή του

7. Ἄποκ. 3, 10.

9. Πρβλ. Ματθ. 24, 7.

8. Ἄποκ. 13, 1 κ.έ.

ἡμέρας προσπίπτοντες τῷ Θεῷ, ἵνα σωθῶμεν οἱ ἄμαρτωλοί.

Εἴ τις ἔχει δάκρυα και κατάνυξιν, δεηθήτω τοῦ Κυρίου, ἵνα ρυσθῶμεν ἐκ θλίψεως τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς· ἵνα μήτε ἴδη παντελῶς μήτε αὐτὸ τὸ θηρίον, μηδὲ πάλιν ἀκούσῃ τὰ φόβητρα αὐτοῦ. Ἔσται γὰρ κατὰ τόπους λιμοί, σεισμοί και θάνατοι διάφοροι ἐπὶ τῆς γῆς. Γενναίας ἔσται ψυχῆς, δυναμένης συγκρατῆσαι τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ἀναμέσον τῶν σκανδάλων. Ἐὰν γὰρ μικρὸν ὀλιγωρῶν εὐρεθῆ ἄνθρωπος, εὐχερῶς πολιορκεῖται και γίνεται αἰχμάλωτος ἐν σημείοις τοῦ Δράκοντος, και πονηροῦ και δολίου. Και ἀσύγγνωστος ὁ τοιοῦτος εὐρίσκεται ἐν τῇ κρίσει· αὐτοφεί γὰρ εὐρίσκεται, ὅτι ἐπίστευσε τῷ τυράννῳ ἐκουσίως.

Πολλῶν εὐχῶν και δακρύων χρῆζομεν, ὦ ἀγαπητοί, ἵνα τις ἡμῶν εὐρεθῆ ἐδραῖος ἐν τοῖς πειρασμοῖς. Πολλὰ γὰρ εἰσι τὰ φαντάσματα τοῦ θηρίου τὰ γινόμενα· θεομάχος γὰρ ὑπάρχων, πάντας θέλει ἀπολέσθαι. Τοιοῦτον γὰρ τρόπον σκευάζει ὁ τύραννος, ἵνα πάντες τὴν σφραγιδα τοῦ θηρίου βαστάζωσιν, ὅταν

καί στόν ὀρισμένο καιρό νά ἐξαπατήσει ὄλο τόν κόσμο μέ θαύματα· καί ἔπειτα ἔτσι νά προσφέρει τίς τροφές καί κάθε ἐμπόρευμα¹⁰· καί θά τοποθετήσει κυβερνήτες νά ἐκτελοῦν τό πρόσταγμα του.

Προσέχετε, ἀδελφοί μου, τήν ὑπερβολική πονηρία τοῦ θηρίου· διότι μεταχειρίζεται πονηρά τεχνάσματα. Προσέχετε πῶς ἀρχίζει ἀπό τήν κοιλιά, ὥστε ὅταν κάποιος βρεθεῖ σέ δυσκολία, στερούμενος τήν τροφή, νά ἀναγκασθεῖ νά δεχθεῖ τή σφραγίδα ἐκείνου, ὄχι ὅπου τύχει, σέ ὅποιοδήποτε μέλος τοῦ σώματος, ἀλλά νά δεχθεῖ τό ἀσεβές χάραγμα στό δεξι χέρι, ἐπίσης καί στό μέτωπο¹¹, γιά νά μήν ἔχει ὁ ἄνθρωπος δύναμη νά σχηματίσει μέ τό δεξι του χέρι τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, οὔτε ἐπίσης νά σημειώσει στό μέτωπό του ἐντελῶς τό ἅγιο ὄνομα τοῦ Κυρίου, οὔτε τόν ἐνδοξο καί τίμιο σταυρό τοῦ Χριστοῦ καί Σωτήρα μας. Διότι γνωρίζει ὁ ἄθλιος ὅτι, ἂν σχηματισθεῖ ὁ σταυρός τοῦ Κυρίου, καταργεῖ ὄλη τή δύναμή του, καί γι' αὐτό σφραγίζει τό δεξι χέρι τοῦ ἀνθρώπου· διότι τό δεξι χέρι εἶναι πού σφραγίζει ὄλα τά μέλη μας. Παρόμοια μάλιστα καί τό μέτωπο, σάν λυχνοστάτης, κρατᾷ ψηλά τό λυχνάρι τοῦ φωτός, δηλαδή τό σύμβολο τοῦ Σωτήρα μας.

Περιμένει λοιπόν, ἀδελφοί μου, φοβερός ἀγώνας ὄλους τούς

10. Πρβλ. Ἐποκ. 13, 17.

11. Ἐποκ. 13, 16.

ἔλθῃ ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα, ἐν τῷ καιρῷ τῷ ἰδίῳ, ἐν σημείοις, εἰς τὸ πλήρωμα τῶν καιρῶν· καί εἶθ' οὕτως ἀγοράσαι τὰ βρώματα καί πᾶν εἶδος· καί δημάρχους ἰστᾶ ἐπιτελεῖν τὸ πρόσταγμα.

Προσέχετε, ἀδελφοί μου, τήν ὑπερβολήν τοῦ θηρίου· τεχνάσματα γάρ πονηρίας. Πῶς ἐκ γαστροῦ ἀρχεται, ἴν' ὅταν τις στενωθῇ, βρωμάτων ὑστερούμενος, ἀναγκασθῇ λαβεῖν ἐκείνου τήν σφραγίδα, οὐχ ὡς ἔτυχεν, εἰς πᾶν μέλος τοῦ σώματος, ἀλλ' ἐπὶ χεῖρα δεξιάν, ὁμοίως καί ἐπὶ τοῦ μετώπου, τὸν δυσσεβῆ χαρακτῆρα, ἵνα ἐξουσίαν μὴ ἔχη ὁ ἄνθρωπος σφραγισασθαι τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, μήτε πάλιν ἐν μετώπῳ σημειώσασθαι παντελῶς τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Κυρίου, μήτε τὸν ἐνδοξον καί τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν. Γινώσκει γάρ ὁ ἄθλιος ὅτι ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου, ἐὰν σφραγισθῇ, λύει αὐτοῦ πᾶσαν τήν δύναμιν, καί διὰ τοῦτο σφραγίζει τήν δεξιάν τοῦ ἀνθρώπου· αὕτη γάρ ἡ σφραγίζουσα πάντα τὰ μέλη ἡμῶν. Ὅμοίως δὲ καί τὸ μέτωπον, ὡσπερ λυχνία, βαστάζει λυχνον φωτός, τὸ σημεῖον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐν τῷ ὕψει.

Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί μου, φρικτὸς ἀγὼν ἅπασι τοῖς φιλοχρίστοις ἀνθρώ-

φιλόχριστους ἀνθρώπους, ὥστε νά μή δειλιάσουν ὡς τήν ὥρα τοῦ θανάτου, οὔτε νά δείξουν ἀδιαφορία, ὅταν θά χαράζει ὁ Δράκοντας τή σφραγίδα του ἀντί γιά τό σταυρό τοῦ Σωτήρα. Διότι μεταχειρίζεται τέτοιον τρόπο, ὥστε νά μήν ἀναφέρεται διόλου, αὐτό τόν καιρό, τό ὄνομα τοῦ Κυρίου καί Σωτήρα. Καί τό κάνει αὐτό ὁ ἀνίσχυρος, ἐπειδή φοβᾶται καί τρέμει ἀπό τήν ἁγία δύναμη τοῦ Σωτήρα μας. Διότι, ἂν κάποιος δέ δεχθεῖ τή σφραγίδα ἐκείνου, δέν αἰχμαλωτίζεται ἀπό τίς φανταστικές τερατουργίες του· οὔτε ἐπίσης ὁ Κύριος ἀπομακρύνεται ἀπό αὐτούς τούς ἀνθρώπους, ἀλλά τούς φωτίζει καί τούς ἔλκυει κοντά του.

Πρέπει νά καταλάβουμε ἐμεῖς, ἀδελφοί, μέ κάθε ἀκρίβεια, ὅτι οἱ φανταστικές τερατουργίες τοῦ Ἐχθροῦ εἶναι ἄσπλαχνες. Ὁ Κύριός μας ὁμῶς ἔρχεται σέ ὄλους ἐμᾶς μέ γαλήνη, γιά νά ἀποκρούσει γιά χάρη μας τίς πανουργίες τοῦ θηρίου. Ἄν κρατᾶμε μέ εἰλικρίνεια τήν ὀρθή πίστη τοῦ Χριστοῦ, θά διασκορπίσουμε εὐκολα τή δύναμη τοῦ τυράννου, θά ἀποκτήσουμε ἀμετακίνητο λογισμό καί σταθερότητα, καί θά ἀπομακρυνθεῖ ἀπό μᾶς ὁ ἀνίσχυρος, ἐπειδή δέ θά μπορεῖ νά κάνει τίποτε.

Ἐγώ ὁ τιποτένιος, ἀδελφοί φιλόχριστοι, σᾶς παρακαλῶ, νά μή γινόμαστε πλαδαροί, ἀλλά ἀπεναντίας νά γινόμαστε δυνατοί μέ τή δύναμη τοῦ σταυροῦ. Ὁ ἀναπόφευκτος ἀγώνας εἶναι πολύ κοντά

ποις, ἵνα μέχρις ὥρας τοῦ θανάτου μή δειλιάσωσι, μηδὲ στῶσιν ἐν χαυνότητι, ὅταν χαράσῃ ὁ Δράκων τήν ἑαυτοῦ σφραγίδα ἀντί τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Τοιοῦτον γάρ τρόπον ποιεῖ, ἵνα παντελῶς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου καί Σωτήρος μηδὲ ὄλως ὀνομασθῇ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. Τοῦτο δὲ ποιεῖ φοβούμενος καί τρέμων ἐξ ἁγίας δυνάμεως τοῦ Σωτήρος ἡμῶν ὁ ἀσθενής. Ἐὰν μὴ γάρ τις σφραγίζεται τήν ἐκείνου σφραγίδα, οὐ γίνεται αἰχμάλωτος ἐκ τῶν ἐκείνου φαντασμάτων· οὔτε πάλιν ὁ Κύριος ἀφίσταται ἐκ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ φωτίζει καί ἔλκει πρὸς ἑαυτόν.

Νοεῖν ἡμᾶς δεῖ, ἀδελφοί, μετὰ πάσης ἀκριβείας, τὰ τοῦ Ἐχθροῦ φαντάσματα ἄστοργα ὑπάρχοντα. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν ἐν γαλήνῃ προσέρχεται πᾶσιν ἡμῖν, ἀποκρούσασθαι δι' ἡμᾶς τοῦ θηρὸς τὰ τεχνάσματα. Τήν ἀκλινῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ εἰλικρινῶς βαστάζοντες, εὐρίπιστον ποιήσομεν τήν δύναμιν τοῦ τυράννου. Λογισμόν ἀμετάθετον κτησώμεθα καί εὐστάθειαν, καί ἀφίσταται ἡμῶν ὁ ἀσθενής, μὴ ἔχων τὸ τί ποιήσῃ.

Ἐγώ ὁ ἐλάχιστος, ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς, φιλόχριστοι, μὴ γενώμεθα χαῦνοι, ἀλλὰ μᾶλλον δυνατοί τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ. Ἀπαραίτητος ἀγὼν ἐπὶ

μας· ἄς πάρουμε ὅλοι τήν ἀσπίδα τῆς πίστεως¹². Νά εἶστε λοιπόν πρόθυμοι, σάν ἔμπιστοι δοῦλοι, καί νά μή δέχεστε ἄλλον. Ἐπειδή δηλαδή ὁ κλέφτης καί ἄθλιος καί σκληρός πρόκειται νά ἔρθει πρῶτος αὐτός, στόν καιρό του, θέλοντας νά κλέφει καί νά σφάξει καί νά ὀδηγήσει στήν ἀπώλεια¹³ τήν ἐκλεκτή ποιμνη τοῦ ἀληθινοῦ Ποιμένα Χριστοῦ, γι' αὐτό παίρνει τή μορφή τοῦ ἀληθινοῦ Ποιμένα.

Ἄς μάθουμε, ἀγαπητοί, μέ τί λογῆς μορφή ἔρχεται στή γῆ ὁ ἀδιάντροπος Ὁφίς. Ἐπειδή δηλαδή ὁ Σωτήρας, θέλοντας νά σώσει τό γένος τῶν ἀνθρώπων, γεννήθηκε ἀπό τήν Παρθένο καί μέ μορφή ἀνθρώπου νίκησε τόν Ἐχθρό μέ τήν ἅγια δύναμη τῆς θεότητάς του, σοφίσθηκε αὐτός νά πάρει τή μορφή τῆς παρουσίας του καί νά μᾶς ἐξαπατήσει. Ὁ Κύριός μας ὅμως θά ἔρθει στή γῆ μέσα σέ φωτεινές νεφέλες, σάν φοβερή ἀστραπή¹⁴. Ὁ Ἐχθρός ἀπεναντίας δέ θά ἔρθει μέ τόν ἴδιο τρόπο· διότι εἶναι ἀποστάτης. Θά γεννηθεῖ ὅμως ἀκριβῶς τό ὄργανο ἐκείνου ἀπό μιᾶ ἀχρεία κόρη καί δέ θά γίνει ἄνθρωπος αὐτός. Καί θά ἔρθει ὁ ἀχρειότατος μέ τέτοια μορφή, σάν κλέφτης, γιά νά ἐξαπατήσει ὅλο τόν κόσμο: ταπεινός, ἥσυχος, μισώντας, λείει, τήν ἀδικία, ἀποστρεφόμενος τά εἰδωλα, προτιμώντας τήν εὐσέβεια, ἀγαθός, φιλόπτωχος, ὑπερβολικά ὁμορφος, ἀτάραχος,

12. Πρβλ. Ἐφεσ. 6, 16.

14. Πρβλ. Ματθ. 24, 27.

13. Πρβλ. Ἰω. 10, 10.

θύραις ἐστί· τόν θυρεόν τῆς πίστεως ἀναλάβωμεν πάντες. Ἐτοιμοί οὖν γίνεσθε, ὡσπερ οἰκέται πιστοί, ἄλλον μή δεχόμενοι. Ἐπειδή γάρ ὁ κλέπτης καί ἀλάστωρ καί ἀπηνής, πρῶτος μέλλει ἔρχεσθαι ἐν τοῖς ἰδίοις καιροῖς, βουλόμενος κλέψαι καί θῦσαι καί ἀπολέσαι τήν ποιμνη τήν ἐκλεκτήν τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένος Χριστοῦ· ἀναλαμβάνει γάρ σχῆμα τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένος.

Διδαχθῶμεν, ὦ φίλοι, ὁποῖω σχήματι ἔρχεται ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἀναίσχυντος Ὁφίς. Ἐπειδή ὁ Σωτήρ σῶσαι βουλόμενος τό γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ Παρθένου ἐτέχθη καί σχήματι ἀνθρώπου ἐπάτησε τόν Ἐχθρόν, ἐν ἀγία δύναμει τῆς αὐτοῦ θεότητος, ἐλογίσαστο οὗτος ἀναλαβεῖν τό σχῆμα τῆς αὐτοῦ παρουσίας καί ἀπατῆσαι ἡμᾶς. Ὁ δέ Κύριος ἡμῶν ἐν νεφέλαις φωτειναῖς, ὡς ἀστραπή φοβερᾶ, ἐλεύσεται ἐπὶ τῆς γῆς. Οὐχ οὕτως δέ ὁ Ἐχθρός ἐλεύσεται· ἀποστάτης γάρ ἐστί. Τίκεται δέ ἀκριβῶς ἐκ κόρης μιαρᾶς τό ἐκείνου ὄργανον, οὐχ οὗτος δέ σαρκοῦται. Ἐν σχήματι δέ τοιούτῳ ἤξει ὁ παμμίαρος, ὡς κλέπτης, ἀπατῆσαι τά σύμπαντα· ταπεινός, ἥσυχος, μισῶν, φησίν, ἀδικα, ἀποστρεφόμενος εἰδωλα, προτιμώμενος εὐσέβειαν, ἀγαθός, φιλόπτωχος, εὐειδῆς ὑπερβολῆ, εὐκατά-

χαρούμενος πρὸς ὅλους, τιμώντας ὑπερβολικά τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων· διότι αὐτοὶ περιμένουν τὸν ἔρχομό του. Ἀνάμεσα σέ ὅλους αὐτούς θά πραγματοποιεῖ θαύματα, τερατουργίες καί φοβερὰ πράγματα, μέ πολλή δύναμη. Καί θά μηχανεύεται μέ δόλο νά γίνει ἀρεστός σέ ὅλους, γιά νά ἀγαπηθεῖ γρήγορα ἀπό πολλούς. Καί δέ θά παίρνει δῶρα, δέ θά μιᾶ μέ ὀργή, δέ θά παρουσιάζεται σκυθρωπός, ἀλλά μέ τὸ πρόσχημα τῆς καλῆς του διαγωγῆς θά ἐξαπατᾷ τὸν κόσμον, ὥσπου νά βασιλεύσει.

Ὅταν λοιπόν θά δοῦν πολλοὶ λαοὶ καί ἔθνη τέτοιες ἀρετές καί τέτοια θαύματα, ὅλοι τους θά συμφωνήσουν καί θά τὸν ἀνακηρύξουν βασιλιά μέ μεγάλη χαρά, λέγοντας ὁ ἓνας στόν ἄλλο· «Μήπως λοιπόν ὑπάρχει ἄλλος τόσο πολύ ἀγαθός καί δίκαιος ἄνθρωπος;». Θά ἀνυψωθεῖ μάλιστα ἀμέσως ἡ βασιλεία του, καί θά πατάξει μέ θυμὸν τρεῖς μεγάλους βασιλεῖς¹⁵. Στή συνέχεια θά ὑπερηφανευθεῖ ἡ καρδιά του, καί θά ξεράσει ὁ Δράκοντας τὴν πικρότητά του. Θά ταραξεί τὴν οἰκουμένη καί θά κινήσει τὰ πέρατα τοῦ κόσμου· θά προξενήσει θλίψη σέ ὅλο τὸν κόσμον καί θά μολύνει τίς ψυχές. Ὅχι πιά σάν εὐλαβῆς, ἀλλά σέ ὅλα σκληρός πρὸς ὅλους, ἀπότομος, ὀργίλος, θυμώδης, φοβερός, ἐμπαθῆς, τρομερός, ἄσχημος, μισητός, σιχαμερός, ἄγριος, ὀλέθριος, ἀδιάντροπος καί πρόθυμος νά ρίξει μέσα στό λάκκο

15. Δαν. 7, 24.

στατος, ἰλαρὸς πρὸς πάντας, τιμῶν μεθ' ὑπερβολῆς τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων· αὐτοὶ γὰρ προσδοκῶσι τὴν ἐκείνου ἔλευσιν. Μεταξὺ δὲ πάντων τούτων σημεῖα ἐπιτελεῖ, τέρατα καί φόβητρα, ἐν πολλῇ ἐξουσίᾳ. Ἀρέσαι δὲ πᾶσι τεχνάζεται δολίως, ὅπως ἀγαπηθῆ ἔν τάχει ὑπὸ πολλῶν. Δῶρα δὲ οὐ λήφεται, μετ' ὀργῆς οὐ λαλήσει, κατηφῆς οὐ δείκνυται, σχήματι δὲ εὐταξίας ἐξαπατᾷ τὸν κόσμον, ἕως ἂν βασιλεύσῃ.

Ὅταν οὖν ἴδωσι λαοὶ πολλοὶ καί δῆμοι τοιαύτας ἀρετάς καί δυνάμεις, πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ μιᾶ γνώμη γίνονται καί ἐν χαρᾷ μεγάλη βασιλεῖα αὐτὸν κηρύσσουν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· μή ἄρα εὐρίσκεται τηλικούτος ἄνθρωπος ἀγαθός καί δίκαιος; Ἀνορθοῦται δὲ εὐθέως ἡ ἐκείνου βασιλεία, καί πατάξει ἐν θυμῷ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους. Ἐπειτα ὑφουῖται τῇ καρδίᾳ, καί ἐμέσει ὁ Δράκων τὴν ἑαυτοῦ πικρότητα. Ταρασσει τὴν οἰκουμένην καί κινεῖ τὰ πέρατα· ἐκθλίβει τὰ σύμπαντα, μιαίνει τὰς ψυχάς. Οὐκέτι ὡς εὐλαβῆς, ἀλλά πάντα ἐν πᾶσιν αὐστηρός, ἀπότομος, ὀργίλος, θυμώδης, δεινός, ἀκατάστατος, φοβερός, ἀειδής, μισητός, βδελυκτός, ἀνήμερος, ἀλάστωρ, ἀναιδής καί σπουδάζων ἐμ-

τῆς ἀσεβείας ὄλο τό ἀνθρώπινο γένος. Πληθύνει τά θαύματά του ἀνάμεσα στό πλῆθος, μέ ψευτιά καί ὄχι μέ ἀλήθεια. Ἐνῶ θά παραβρίσκονται καί ἄλλα πολλά πλῆθη, καί θά τόν ἐπευφημοῦν γιά τίς φανταστικές τερατουργίες του, θά φωνάξει δυνατά, ὥστε νά σαλευθεῖ ὁ τόπος, ὅπου τά πλῆθη στέκονται μπροστά του· «Γνωρίστε, ὄλοι οἱ λαοί, τή δύναμή μου καί τήν ἐξουσία μου». Θά μετακινεῖ βουνά μπροστά στά μάτια αὐτῶν πού τά βλέπουν καί θά ἀνυψῶνει νησιά ἀπό τή θάλασσα· ὄλα ὁμως θά τά κάνει μέ ἀπάτη καί μέ φαντασία, καί ὄχι ἀληθινά· ἀλλά ἀπεναντίας θά πλανᾷ τόν κόσμον καί θά ἐξαπατᾷ μέ τίς φανταστικές τερατουργίες τά σύμπαντα. Πολλοί θά πιστεύσουν καί θά τόν δοξάσουν, σάν ἰσχυρό θεό.

Τότε θά θρηνήσει φοβερά καί θά στενάξει κάθε ψυχή. Τότε ὄλοι θά ἀντικρύσουν μιά ἀπαρηγόρητη θλίψη, πού θά τούς κρατᾷ νύχτα καί μέρα, καί δέ θά βρίσκουν πουθενά τρόπο νά χορτάσουν ἀπό τροφή. Διότι θά τοποθετηθοῦν σέ κάθε τόπο κυβερνηῖτες σκληροί· καί ἄν κάποιος ἔχει τή σφραγίδα τοῦ τυράννου χαραγμένη στό μέτωπο ἢ στό δεξί του χέρι, θά ἀγοράζει¹⁶ λίγα τρόφιμα ἀπ' αὐτά πού θά ὑπάρχουν. Τότε θά πεθαίνουν τά νήπια στήν ἀγκαλιά τῶν μανάδων τους· θά πεθαίνει ἐπίσης ἡ μάνα πάνω ἀπό τό παιδί της· θά πεθαίνει ἐπίσης ὁ πατέρας μαζί μέ τή γυναίκα του καί τά παιδιά του στήν

16. Πρβλ. Ἄποκ. 13, 17.

βαλεῖν εἰς βόθρον ἀσεβείας πᾶν τό γένος τῶν ἀνθρώπων. Πληθύνει σημεῖα ψευδῶς καί οὐκ ἀληθεία, ἐν τῷ πλῆθει. Παρεστώτων καί ἄλλων πολλῶν δήμων καί εὐφημούντων αὐτόν διὰ τὰς φαντασίας, βάλλει φωνήν ἰσχυράν, ὥστε σαλευθῆναι τόν τόπον, ἐν ᾧ οἱ ὄχλοι αὐτῷ παρεστήκασιν· γινῶτε, πάντες οἱ λαοί, τήν ἐμὴν δύναμιν καί ἐξουσίαν. Μεθιστᾷ ὄρη ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν θεωρούντων καί νήσους ἀνάγει ἐκ τῆς θαλάσσης· πλάνη δέ καί φαντασία πάντα, καί οὐκ ἀληθεία· ἀλλά πλανᾷ κόσμον καί φαντάζει τά σύμπαντα. Πολλοί πιστεύσουσι καί δοξάσουσιν αὐτόν, ὡς θεὸν ἰσχυρόν.

Τότε θρηνεῖ δεινῶς πᾶσα ψυχή καί στενάξει. Τότε πάντες θεάσονται θλίψιν ἀπαραμύθητον, τήν περιέχουσαν αὐτοὺς νυκτὸς καί ἡμέρας, καί οὐδαμοῦ εὐρίσκουσιν ἐμπλησθῆναι τῶν βρωμάτων. Δήμαρχοι γὰρ ἀπότομοι κατὰ τόπον σταθήσονται· καί εἴ τις φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τήν σφραγίδα τοῦ τυράννου ἐν μετώπῳ ἢ δεξιᾷ, ἀγοράζει βραχὺ βρώματα ἐκ τῶν εὐρίσκομένων. Τότε ἐκλείπη τά νήπια ἐν τοῖς κόλποις τῶν μητέρων· θνήσκει πάλιν μήτηρ ὑπεράνω τοῦ παιδίου· θνήσκει πάλιν πατήρ σὺν γυναικὶ καί τέκνοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καί οὐκ ἔστιν

ἀγορά, καί δέ θά ὑπάρχει ἐκεῖνος πού θά τούς μαζέψει καί θά τούς βάλει στό μνήμα. Ἀπό τά πολλά πτώματα, πού θά πετιοῦνται στίς πλατεῖες, θά βγαίνει παντοῦ δυσωδία, πού θά βασανίζει φοβερά τούς ζωντανούς. Τό πρῶί ὄλοι θά λένε μέ λύπη καί στεναγμούς· «Πότε θά βραδιάσει, γιά νά βροῦμε ἀνακούφιση;». Καί ὅταν ἐπίσης θά ἔρθει τό βράδυ, θά λένε μεταξύ τους μέ πολύ πικρά δάκρυα· «Πότε λοιπόν θά φέξει, γιά νά ἀποφύγουμε τή θλίψη πού μᾶς πιέζει;». Καί δέ θά ὑπάρχει τόπος, ὅπου νά φύγουν ἤ νά κρυφθοῦν· διότι τά πάντα ἔχουν ταραχθεῖ· ἡ θάλασσα καί ἡ ξηρά. Γι' αὐτό εἶπε σ' ἐμᾶς ὁ Κύριος· «Νά ἀγρυπνᾶτε, παρακαλώντας ἀδιάκοπα νά ἀποφύγετε τή θλίψη»¹⁷.

Θά ὑπάρχει δυσωδία στή θάλασσα, δυσωδία ἐπάνω στή γῆ, πῆνες, σεισμοί. Θά ὑπάρχει ταραχή στή θάλασσα, ταραχή ἐπάνω στή γῆ· φοβερά πράγματα στή θάλασσα, φοβερά πράγματα ἐπάνω στή γῆ. Τό πολύ χρυσάφι καί τό ἀσήμι καί τά μεταξωτά ἐνδύματα καθόλου δέ θά ὠφελήσουν κάποιον σ' ἐκείνη τή θλίψη, ἀλλά ἀπειναντίας ὄλοι οἱ ἄνθρωποι θά μακαρίζουν τούς νεκρούς πού θάφτηκαν προτοῦ νά ἔρθει ἡ μεγάλη θλίψη ἐπάνω στή γῆ. Διότι θά πετιέται στίς πλατεῖες καί τό χρυσάφι καί τό ἀσήμι, καί δέ θά ὑπάρχει ἐκεῖνος πού θά τά ἀγγίξει, ἐπειδή ὄλα θά εἶναι ἀνεπιθύμητα· ἀλλά

17. Λουκ. 21, 36.

ὁ θάπτων καί συστέλλων ἐν μνήμασιν. Ἐκ τῶν πολλῶν θνησιμαίων τῶν ῥιπτομένων ἐν ταῖς πλατείαις δυσωδία πανταχόθεν ἐκθλίβουσα τοὺς ζῶντας ἰσχυρῶς. Πρῶτῃ πάντες ἐροῦσι μετ' ὀδύνης καί στεναγμῶν· πότε ἐσπέρα γίνεται, ἵνα ἀνέσεως τύχωμεν; Καταλαβούσης δὲ πάλιν τῆς ἐσπέρας, ἐν δάκρυσιν πικροτάτοις συλλαλοῦσιν εἰς ἑαυτούς· πότε ἄρα διαφάσει, ἵνα τὴν ἐπικειμένην θλίψιν ἐκφύγωμεν; Καί οὐκ ἔστι ποῦ φυγεῖν ἢ κρυβῆναι· τετάρρακται γὰρ τὰ σύμπαντα, ἡ θάλασσα καί ἡ ξηρά. Διὰ τοῦτο ἔφη ἡμῖν ὁ Κύριος· γρηγορεῖτε, δεόμενοι ἀδιλείπτως ἐκφυγεῖν ἐκ θλίψεως.

Δυσωδία ἐν θαλάσση, δυσωδία ἐπὶ τῆς γῆς, λιμοί, σεισμοί. Ἐν θαλάσση σύγχυσις, ἐπὶ τῆς γῆς σύγχυσις· ἐν θαλάσση φόβητρα, φόβητρα ἐπὶ τῆς γῆς. Χρυσὸς πολὺς καί ἄργυρος καί σηρικὰ ἱμάτια οὐδὲν ὠφελήσει τινὰ ἐν τῇ θλίψει ἐκείνῃ, ἀλλὰ πάντες οἱ ἄνθρωποι τοὺς νεκροὺς μακαρίζουσι τοὺς ταφέντας πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν θλίψιν τὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. Ρίπτεται γὰρ καί ὁ χρυσὸς καί ὁ ἄργυρος ἐν πλατείαις, καί οὐκ ἔστιν ὁ ἀπτόμενος, ἐπεὶ πάντα ἐβδέλυκται·

ἀπεναντίας ὅλοι θά σπεύδουν νά φύγουν καί νά κρυφθοῦν, καί δέ θά ὑπάρχει γι' αὐτούς πουθενά τόπος νά κρυφθοῦν ἀπό τή θλίψη. Ἄλλά ἀκόμη μαζί μέ τήν πείνα καί τή θλίψη καί τό φόβο, θά ὑπάρχουν θηρία καί ἔρπετά σαρκοφάγα, πού θά δαγκώνουν τούς ἀνθρώπους. Ἄπό μέσα φόβος καί ἀπό ἔξω τρόμος, καί τή νύχτα καί τή μέρα. Στίς πλατεῖες θά ὑπάρχουν πτώματα. Στίς πλατεῖες θά ὑπάρχει δυσωδία, στά σπίτια θά ὑπάρχει δυσωδία. Στίς πλατεῖες πείνα καί δίψα, στά σπίτια πείνα καί δίψα. Στίς πλατεῖες φωνή θρήνου, στά σπίτια φωνή θρήνου. Στίς πλατεῖες θόρυβος, στά σπίτια θόρυβος. Θά συναντᾶ ὁ ἕνας τόν ἄλλο μέ θρῆνο· ὁ πατέρας τό παιδί του, καί ὁ γιός τόν πατέρα· ἡ μητέρα τήν κόρη της. Οἱ φίλοι θά ξεψυχοῦν στίς πλατεῖες ἀγκαλιασμένοι μέ τούς φίλους, καί οἱ ἀδελφοί θά πεθαίνουν ἀγκαλιασμένοι μέ τούς ἀδελφούς. Θά μαραθεῖ καί ἡ ὁμορφιά ἀπό τά πρόσωπα ὄλων τῶν ἀνθρώπων, καί θά γίνει ἡ ὄψη τους, σάν ὄψη νεκροῦ. Θά γίνει σιχαμερή καί μισητή καί ἡ ὁμορφιά τῶν γυναικῶν. Θά μαραθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καί ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνθρώπων.

Ὅλοι μάλιστα ὅσοι ὑπάκουσαν στό φοβερό θηρίο καί δέχθηκαν τή σφραγίδα του, τό ἀσεβές χάραγμα¹⁸ τοῦ ἀχρείου θηρίου, θά τρέχουν σ' αὐτό γιά βοήθεια καί συγχρόνως θά λένε μέ πόνο· «Δῶσε μας νά φᾶμε καί νά πιοῦμε, διότι πεθαίνουμε ὅλοι, πιεζόμενοι ἀπό

18. Ἄποκ. 13, 16.

ἀλλά πάντες τοῦ ἐκφυγεῖν καί κρυβῆναι σπουδάζουσι, καί οὐδαμοῦ αὐτοῖς ἔστι κρυβῆναι ἐκ θλίψεως. Ἄλλ' ἔτι μετὰ τοῦ λιμοῦ καί τῆς θλίψεως καί τοῦ φόβου θηρία καί ἔρπετά σαρκοφάγα εὐρίσκονται δάκνοντα. Ἐσωθεν φόβος καί ἔξωθεν τρόμος, καί ἐν νυκτί καί ἐν ἡμέρᾳ. Ἐν πλατείαις θνησιμαῖα. Ἐν πλατείαις δυσωδία, ἐν οἰκίαις δυσωδία. Ἐν πλατείαις πείνα καί δίψα, ἐν οἰκίαις πείνα καί δίψα. Ἐν πλατείαις φωνή κλαυθμοῦ, ἐν οἰκίαις φωνή κλαυθμοῦ. Ἐν πλατείαις θόρυβος, ἐν οἰκίαις θόρυβος. Εἷς ἕκαστος τῶ ἐτέρῳ μετὰ κλαυθμοῦ συναντῶσι· πατήρ τέκνω καί υἱὸς πατρί· μήτηρ τῇ θυγατρὶ. Φίλοι φίλοις ἐν πλατείαις περιπλακέντες ἐκλείπουσι, καί ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς περιπλακέντες θανατοῦνται. Μεμάρανται καί τὸ κάλλος τῆς ὄψεως πάσης σαρκός· γίνονται δὲ αἱ ιδεαὶ αὐτῶν ὡς νεκροῦ. Ἐβδέλυκται καί μεμίσηται καί τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν. Μαρανθήσεται πᾶσα σὰρξ καί ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνθρώπων.

Ἄπαντες δὲ οἱ πεισθέντες τῶ δεινῷ θηρίῳ καί λαβόντες τὴν ἐκεῖνου σφραγίδα, τὸν δυσσεβῆ χαρακτῆρα τοῦ μιαινοῦ, προστρέχοντες αὐτῷ ἅμα καί λέγουσι μετ' ὀδύνης· δὸς ἡμῖν φαγεῖν καί πιεῖν, ὅτι πάντες ἐκλείπομεν ἐκ τοῦ

τὴν πείνα· καὶ ἀπομάκρυνε ἀπὸ μᾶς τὰ φαρμακερά θηρία». Καὶ ἀδυνατώντας νὰ ἀνταποκριθεῖ ὁ ἄθλιος, θά ἀπαντήσῃ μὲ πολλή σκληρότητα, λέγοντας· «Ἀπὸ ποῦ ἐγὼ θά σᾶς δώσω νὰ φᾶτε καὶ νὰ πιεῖτε, ἄνθρωποι; Ὁ οὐρανὸς δὲ θέλει νὰ δώσει βροχὴ στὴ γῆ· καὶ ἡ γῆ ἐπίσης δὲν ἔδωσε διόλου θερισμὸ ἢ γεννήματα». Καὶ ἀκούγοντάς τα αὐτὰ οἱ λαοί, θά πενθήσουν καὶ θά κλάψουν, ἐπειδὴ δὲ θά ἔχουν διόλου παρηγοριὰ στὴ θλίψη τους, ἀλλὰ ἀπεναντίας θά ἀκολουθήσῃ ἐπάνω στὴ θλίψη τους ἀνείπωτη θλίψη, διότι τόσο πρόθυμα πίστευσαν στὸν τύραννο. Διότι ἐκεῖνος ὁ ἄθλιος δὲν ἔχει τὴ δύναμη οὔτε τὸν ἑαυτό του νὰ βοηθήσῃ· καὶ πῶς θά μπορέσῃ νὰ ἐλεήσῃ αὐτούς; Ἐκεῖνες τὶς μέρες θά ὑπάρχει μεγάλη δυσκολία ἀπὸ τὴν πολλή πίεση τοῦ Δράκοντα καὶ ἀπὸ τὸ φόβο καὶ ἀπὸ τὸ σεισμὸ καὶ ἀπὸ τὸν ἤχο τῆς θάλασσας καὶ ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ἀπὸ τὴ δίψα καὶ ἀπὸ τὰ δαγκώματα τῶν θηρίων. Ὅλοι μάλιστα ὅσοι δέχθηκαν τὴ σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τὸν προσκύνησαν, σάν τὸν ἀγαθὸ Θεό, δὲ θά ἔχουν κανένα μερίδιο στὴ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἀπεναντίας θά πεταχθοῦν μαζί μὲ τὸν Δράκοντα στὴ γέεννα.

Εἶναι μακάριος αὐτὸς πού θά βρεθεῖ νὰ εἶναι σέ ὅλα ἅγιος καὶ σέ ὅλα πιστός· αὐτὸς πού θά ἔχει προσηλωμένη τὴν καρδιά του στὸν Θεό, χωρὶς δισταγμό· διότι ἄφοβα θά ἀποκρούσῃ ὅλες τὶς ἐρωτήσεις τοῦ Δράκοντα, καταφρονώντας καὶ τὰ βασανιστήρια καὶ τὶς φαν-

λιμοῦ σφιγγόμενοι· καὶ ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν τὰ ἰοβόλα θηρία. Καὶ ἀπορῶν ὁ ἄθλιος ἀποκρίνεται ἐν πολλῇ ἀποτομία, λέγων· πόθεν ἐγὼ δώσω ὑμῖν φαγεῖν καὶ πιεῖν, ὦ ἄνθρωποι; Ὁ οὐρανὸς οὐ βούλεται δοῦναι τῇ γῆ ὑετόν· ἡ γῆ δὲ πάλιν οὐ δέδωκεν ὅλως θέρος ἢ γεννήματα. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ λαοί, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι, μὴ ἔχοντες παντελῶς παραμυθίαν θλίψεως, ἀλλὰ θλίψις ἐπὶ τῇ θλίψει ἔσται αὐτοῖς ἀμύθητος, ὅτι οὕτως εὐπροθέτως τῷ τυράννῳ ἐπίστευσαν. Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἄθλιος οὐκ ἰσχύει οὐδὲ ἑαυτῷ βοηθῆσαι· καὶ πῶς αὐτούς ἐλεῆσαι; Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται ἀνάγκη μεγάλη ἐκ θλίψεως πολλῆς τοῦ Δράκοντος καὶ τοῦ φόβου καὶ σεισμοῦ καὶ τῆς θαλάσσης τοῦ ἤχου καὶ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς δίψης καὶ τῶν δηγμάτων τῶν θηρίων. Πάντες δὲ οἱ λαβόντες τὴν σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ προσκυνήσαντες αὐτῷ, ὡς Θεῷ τῷ ἀγαθῷ, οὐκ ἔχουσι τίνα μερίδα ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δράκοντος βληθήσονται ἐν τῇ γέεννῃ.

Μακάριος ὁ εὐρεθεὶς πανάγιος καὶ πάμπιστος, ὁ ἔχων αὐτοῦ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεὸν ἀδιστακτως· ἀφόβως γὰρ ἐκκρούεται τὰς πύσεις αὐτοῦ πάσας,

ταστικές τερατουργίες του. Προτοῦ μάλιστα νά συμβοῦν αὐτά, θά στείλει ὁ Κύριος, ὡς εὐσπλαχνος, τόν Ἴηλῖα τόν Θεσβίτη καί τόν Ἐνώχ¹⁹, γιά νά διδάξουν αὐτοί τήν εὐσέβεια στό γένος τῶν ἀνθρώπων καί νά κηρύξουν μέ παρρησία σέ ὅλους τή γνώση τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μήν πιστεύσουν στόν τύραννο ἀπό φόβο, καί θά κραυγάζουν καί θά λένε· «Ἄνθρωποι, εἶναι ἀπατεώνας· κανείς νά μήν πιστεύσει ἐντελῶς σ' αὐτόν, οὔτε νά ὑπακούσει στόν θεομάχο· κανείς ἀπό σᾶς νά μή φοβηθεῖ· διότι γρήγορα θά καταργηθεῖ. Νά, ὁ ἅγιος Κύριος ἔρχεται ἀπό τόν οὐρανό νά κρίνει ὅλους ἐκείνους πού πίστευσαν στά θαύματά του». Ὅμως λίγοι θά εἶναι τότε αὐτοί πού θά θελήσουν νά ὑπακούσουν καί νά πιστεύσουν στό κήρυγμα τῶν Προφητῶν. Καί αὐτό τό κάνει ὁ Σωτήρας, γιά νά δείξει τήν ἀνέκφραστη φιλανθρωπία του· διότι οὔτε ἐκεῖνο τόν καιρό θά ἀφήσει τό ἀνθρώπινο γένος χωρίς κήρυγμα, γιά νά εἶναι ὅλοι ἀναπολόγητοι στήν κρίση.

Πολλοί λοιπόν ἀπό τούς πιστούς, ὅσοι τότε θά ὑπάρχουν κατά τόν ἐρχομό τοῦ ἀχρείου, θά χύνουν ποτάμι τά δάκρυα μέ στεναγμούς πρὸς τόν ἅγιο Θεό, νά γλυτώσουν ἀπό τόν Δράκοντα. Καί θά φεύγουν μέ μεγάλη βιασύνη στίς ἐρήμους, καί θά κρύβονται μέ φόβο στά βουνά καί στά σπήλαια, καί θά ρίχνουν στά κεφάλια τους χῶμα

19. Πρβλ. Ἄποκ. 11, 3.

καταφρονῶν καί βασάνων καί τῶν φαντασιῶν αὐτοῦ. Πρὶν ἢ δέ ταῦτα γενέσθαι, ἀποστέλλει ὁ Κύριος Ἴηλῖαν τόν Θεσβίτην καί τόν Ἐνώχ, ὡς εὐσπλαχνος, ὅπως αὐτοί γνωρίσωσιν εὐσέβειαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων καί κηρύξωσι παρρησία θεογνωσίαν πᾶσι, μή πιστεῦσαι τῷ τυράννῳ φόβου ἕνεκα, κράζοντας καί λέγοντας· πλάνος ἐστίν, ὃ ἄνθρωποι· μηδεὶς αὐτῷ πιστεύσῃ τὸ σύνολον, ἢ ὑπακούσῃ τῷ θεομάχῳ· μηδεὶς ὑμῶν φοβηθῆ· ἐν τάχει γὰρ καταργεῖται. Ὁ Κύριος ὁ ἅγιος, ἰδοῦ, ἔρχεται ἐξ οὐρανοῦ κρίναι πάντας τοὺς πειθομένους αὐτοῦ τοῖς σημείοις. Πλὴν ὀλίγοι εἰσὶ τότε οἱ θέλοντες ὑπακούειν καί πιστεῦσαι τῷ κηρύγματι τῶν Προφητῶν. Τοῦτο δὲ ποιεῖ ὁ Σωτήρ, ἵνα δείξῃ τήν ἀφατον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν· ὅτι οὐδὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀφήσῃ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος δίχα κηρύγματος, ὅπως ἀναπολόγητοι ὦσι πάντες ἐν τῇ κρίσει.

Πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἀγίων, ὅσοι τότε εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ἔλευσιν τοῦ μιαιροῦ, ἐκχέουσι ποταμηδὸν τὰ δάκρυα ἐν στεναγμοῖς πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ ῥυσθῆναι τοῦ Δράκοντος. Καί φεύγουσιν ἐν σπουδῇ μεγάλη ἐν ἐρήμοις, καί κρύπτονται ἐν ὄρεσι καί σπηλαιοῖς μετὰ φόβου, καί πάσσουσι γῆν καί σποδὸν

καί στάχτη, παρακαλώντας νύχτα καί μέρα μέ πολλή ταπείνωση. Καί θά χορηγεῖται σ' αὐτούς ἀπό τόν ἅγιο Θεό αὐτό πού παρακαλοῦν, καί θά τούς ὀδηγεῖ ἡ χάρη σέ ἀσφαλεῖς τόπους, καί θά σώζονται κρυβόμενοι στίς ὀπές καί στά σπήλαια, μή βλέποντας τά θαύματα καί τά φοβερά πράγματα τοῦ Ἀντιχρίστου. Διότι ἀπ' αὐτούς πού ἔχουν γνώση, εὐκολα ἀναγνωρίζεται ὁ ἐρχομός του· ἀπό κείνους ὅμως πού ἔχουν τό νοῦ τους σέ βιωτικά πράγματα καί ποθοῦν τά γήινα, δέ θά εἶναι αὐτό εὐκολοδιάκριτο. Διότι αὐτός πού διαρκῶς εἶναι δεμένος σέ βιωτικά πράγματα, καί ἂν ἀκόμη ἀκούσει, δείχνει ἀπιστία καί ἀποφεύγει ἐκεῖνον πού τό λέει. Γι' αὐτό τό λόγο ἐνδυναμῶνται οἱ πιστοί, διότι ἀπαρνοῦνται ὅλα τά ἀνθρώπινα καί τή μέριμνα αὐτῆς τῆς ζωῆς.

Τότε θά πενθήσει ὅλη ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα. Θά πενθήσει καί ὁ ἀέρας, καί συγχρόνως θά πενθήσουν τά ἄγρια ζῶα μαζί μέ τά πουλιά τοῦ οὐρανοῦ. Θά πενθήσουν τά ὄρη καί τά βουνά καί τά δένδρα τῆς πεδιάδας. Θά πενθήσουν ἐπίσης καί τά ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ γιά τό ἀνθρώπινο γένος, διότι ὅλοι ἀπομακρύνθηκαν ἀπό τόν ἅγιο Θεό, καί πίστευσαν στόν ἀπατεῶνα, καί δέχθηκαν τό χάραγμα τοῦ ἀχρείου καί θεομάχου ἀντί γιά τόν ζωοποιό σταυρό τοῦ Σωτήρα. Θά πενθήσει ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα, διότι ξαφνικά σταμάτησε ἡ φωνή τῆς φαλμωδίας καί τῆς προσευχῆς ἀπό τό στόμα τῶν ἀνθρώπων. Θά

ἐπί τās κεφαλάς, δεόμενοι νυκτός καί ἡμέρας ἐν πολλῇ ταπεινώσει. Καί δωρεῖται αὐτοῖς τοῦτο παρὰ Θεοῦ τοῦ ἁγίου, καί ὀδηγεῖ αὐτούς ἡ χάρις εἰς τόπους ὠρισμένους, καί σώζονται κρυπτόμενοι ἐν ταῖς ὀπαῖς καί τοῖς σπηλαιαίσις, μή βλέποντες τά σημεῖα καί τά φόβητρα τοῦ Ἀντιχρίστου. Τοῖς γάρ ἔχουσι γνώσιν, εὐχερῶς ἡ τούτου γνωρίζεται ἔλευσις· τοῖς δέ τόν νοῦν ἔχουσιν εἰς πράγματα βιωτικά καί ποθοῦσι τά γήινα, οὐκ εὐδηλον ἔσται τοῦτο. Ὁ γάρ ἀεὶ δεδεμένος ἐν πράγμασι βιωτικοῖς, κἂν ἀκούσῃ, ἀπιστεῖ καί βδελύσσεται τόν λέγοντα. Τούτου χάριν ἐνισχύουσιν οἱ ἅγιοι, ὅτι πᾶσαν τήν ἡμέραν καί τήν μέριμναν τοῦ βίου τούτου ἀπέρριψαν.

Πενθεῖ τότε πᾶσα ἡ γῆ καί θάλασσα. Καί ἡ ἄηρ πενθεῖ ἅμα καί τά ζῶα τά ἄγρια σὺν πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ. Πενθοῦσιν ὄρη καί βουνοὶ καί τά ξύλα τοῦ πεδίου. Πενθοῦσι δέ καί φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ διὰ τό γένος τῶν ἀνθρώπων, ὅτι πάντες ἐξέκλιναν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἁγίου καί τῷ πλάνῳ ἐπίστευσαν, δεξάμενοι χαρακτῆρα τοῦ μιαροῦ καί θεομάχου ἀντι τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Πενθεῖ ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα, ὅτι ἄφνω κατέπαυσε φωνή φαλμοῦ καί προσευχῆς

πενθήσουν ὅλες οἱ Ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ μέ μεγάλο πένθος, διότι δέν τελεῖται ἡ λειτουργία καί ἡ προσφορά.

Ἔστερα λοιπόν ἀπό τή συμπλήρωση τῶν τρισήμισυ χρόνων²⁰ τῆς εξουσίας καί τῆς δράσης τοῦ ἀχρείου, καί ὅταν θά συμπληρωθῶν ὅλα τά σκάνδαλα ὅλης τῆς γῆς²¹, ὅπως λέει ὁ Κύριος, θά ἔρθει στό τέλος, ἀστράφτοντας σάν ἀστραπή ἀπό τόν οὐρανό²², ὁ ἅγιος καί ἄχραντος καί φοβερός καί ἔνδοξος Θεός μας, μέ δόξα ἀνέκφραστη, ἐνῶ θά τρέχουν μπροστά ἀπό τή δόξα του τά τάγματα τῶν Ἀγγέλων καί τῶν Ἀρχαγγέλων, καί θά εἶναι ὅλοι φλόγες φωτιᾶς, καί θά ρέει ποταμός γεμάτος ἀπό φωτιά, μέ φοβερό παφλασμό. Τά Χερουβεῖμ, μέ στραμμένο τό βλέμμα κάτω, καί τά Σεραφεῖμ, πού θά πετοῦν καί θά κρύβουν τά πρόσωπα καί τά πόδια τους μέ τά πύρινα φτερά τους²³, θά κραυγάζουν μέ φρίκη· «Σηκωθείτε, ὅσοι κοιμᾶσθε. Νά, ἦρθε ὁ Νυμφίος». Θά ἀνοίξουν ἐπίσης τά μνήματα, καί στή στιγμή θά ἀναστηθῶν ὅλες οἱ φυλές, καί θά στρέψουν τό βλέμμα τους στό ἅγιο κάλλος τοῦ Νυμφίου. Καί μύριες μυριάδες καί χίλιες χιλιάδες Ἀγγέλων καί Ἀρχαγγέλων, ἀναρίθμητες στρατιές, θά ἔχουν μεγάλη χαρά. Οἱ ἅγιοι καί οἱ δίκαιοι καί ὅλοι ὅσοι δέ δέχθηκαν τή σφραγίδα τοῦ ἀχρείου καί ἀσεβῆ Δράκοντα θά χαίρονται. Καί θά

20. Ἄποκ. 12, 14.

22. Ματθ. 24, 27.

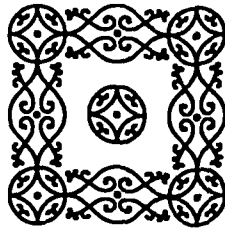
21. Πρβλ. Ματθ. 13, 41.

23. Ἦσ. 6, 2.

ἐκ στόματος ἀνθρώπου. Πενθοῦσιν αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ πᾶσαι πένθος μέγα, διότι οὐ λειτουργεῖται ἁγιασμός καί προσφορά.

Μετά γοῦν τὸ πληρωθῆναι τοὺς τρεῖς καιροὺς καί ἡμισυ τῆς τοῦ μιαιροῦ εξουσίας καί πράξεως, καί ὅταν πληρωθῆ πάντα τὰ σκάνδαλα πάσης τῆς γῆς, καθὼς φησιν ὁ Κύριος, ἤξει λοιπόν, ὡς ἀστραπή ἀστράπτων ἐξ οὐρανοῦ, ὁ ἅγιος καί ἄχραντος καί φοβερός καί ἔνδοξος Θεὸς ἡμῶν, μετὰ δόξης ἀνεκᾶστου, προτρεχόντων τῶν ταγμάτων ἐνώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ Ἀγγέλων, Ἀρχαγγέλων, πάντες φλόγες πυρὸς ὄντες, καί ποταμὸς πλήρης πυρὸς ἐν φοβερῷ ροιζήματι. Χερουβεῖμ ἔχοντα τὸ ὄμμα κάτω καί Σεραφεῖμ ἰπτάμενα καί κρύπτοντα τὰ πρόσωπα καί τοὺς πόδας ἐν ταῖς πτέρυξι ταῖς πυρίναις, κεκραγότα μετὰ φρίκης· ἐγείρεσθε, οἱ καθεύδοντες. Ἰδού, ἦλθεν ὁ Νυμφίος. Ἀνοίγονται δὲ τὰ μνήματα, καί ὡς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐγείρονται πᾶσαι αἱ φυλαί, καί βλέπουσιν εἰς τὸ κάλλος τὸ ἅγιον τοῦ Νυμφίου. Καί μύριαι μυριάδες καί χίλιαι χιλιάδες Ἀγγέλων καί Ἀρχαγγέλων, ἀναρίθμητοι στρατιαί, χαίρουσι χαρὰν μεγάλην. Ἄγιοι καί δίκαιοι καί πάντες οἱ μὴ λαβόντες τὴν σφραγίδα τοῦ Δράκον-

ὀδηγηθεῖ ὁ τύραννος, δεμένος ἀπό τούς Ἀγγέλους, μαζί μέ ὅλους τούς δαίμονες, μπροστά στό βῆμα, καί ὅσοι δέχθηκαν τή σφραγίδα του, καί ὅλοι οἱ ἀσεβεῖς καί ἀμαρτωλοί δεμένοι. Καί ὁ Βασιλιάς θά βγάλει ἐναντίον τους τήν ἀπόφαση τῆς αἰώνιας καταδίκης στό ἄσβεστο πῦρ²⁴. Ὅλοι ὅμως ὅσοι δέ δέχθηκαν τή σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου, καί ὅλοι ὅσοι κρύφθηκαν στά σπήλαια, θά χαίρονται μαζί μέ τόν Νυμφίο στόν αἰώνιο καί οὐράνιο νυφικό θάλαμο, μαζί μέ ὅλους τούς Ἀγίους, στούς ἀπέραντους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

24. Πρβλ. Ἰποκ. 19, 20.

τος <τοῦ μιανοῦ> καί ἀσεβοῦς ἀγάλλονται. Καί ἄγεται ὁ τύραννος, δεδεμένος ὑπό Ἀγγέλων, σὺν πᾶσι τοῖς δαίμοσιν, ἐνώπιον τοῦ βῆματος, καί οἱ λαβόντες τήν αὐτοῦ σφραγίδα, καί πάντες οἱ ἀσεβεῖς καί ἀμαρτωλοί δεδεμένοι. Καί διδωσιν ὁ Βασιλεὺς τήν κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν τῆς αἰωνίου κρίσεως ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ. Πάντες δέ οἱ μὴ λαβόντες τήν σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου, καί πάντες οἱ ἐν σπηλαίοις, ἀγάλλονται σὺν τῷ Νυμφίῳ ἐν παστῷ αἰωνίῳ καί οὐρανίῳ, μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.